

Östra Göinge kommun

Rektorn vid Glimåkraskolan

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Glimåkraskolan
i Östra Göinge kommun

Tillsyn av Glimåkraskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Östra Göinge kommun under vårtermin 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Glimåkraskolan besöktes av Skolinspektionen den 11 april 2012.

Helhetsbedömning

Rektor och lärare har inför införandet av ny skollag och läroplan arbetat mycket med bedömningsfrågor och utformningen av de skriftliga omdömena. Ett arbete som tydligt har givit resultat särskilt för utformningen av och hur de skriftliga omdömena formuleras. Skolinspektionen möter vid besöket på skolan elever som är väl insatta i sina mål och som gav uttryck för att de visste vad som förväntades av dem i förhållande till kunskapskraven. Både lärarna och rektor beskriver att detta utvecklingsarbete kommer att fortsätta. Särskilt menar man att arbetet med bedömningsfrågor behöver fördjupas. Det sammanlagda intrycket från intervjuer med lärare, elever och rektor är att kollegiet tar sig an de nya förutsättningarna i skolförfattningarna utifrån en gemensam vilja att utveckla verksamheten.

Glimåkra skola kan inte redovisa kunskapsresultaten för varken årskurs 3 eller 5 med undantag för resultaten i de nationella ämnesproven. Det innebär att rektor inte har möjlighet att utifrån en analys av en samlad bild av resultaten utveckla verksamheten och omsätta dessa i åtgärder för att uppfylla de nationella målen. Skolans arbete med särskilt stöd begränsas av det sätt på vilket åtgärdsprogram utformas och används. Dessa upprättas endast för engelska, matematik och svenska och dessutom med ett tydligt fokus på svenskämnet och elevens läsförmåga. Skolinspektionen vill betona att det inte alltid är språkliga svårigheter som gör att en elev inte når kunskapskraven. Skolan måste säkerställa att ämnesspecifika utmaningar är utgångspunkten vid val av stödinsats i alla ämnen samt att detta sker utifrån en helhetsbild av den enskilde elevens studiesituation. Skolan saknar även ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Sammantaget innebär dessa systembrister att rektor och lärare inte har tillgång till en samlad gemensam bild av skolans resultat och har därmed inte heller någon möjlighet att systematiskt utveckla verksamheten i enlighet med skolförfattningarnas krav. Vid Skolverkets tillsyn 2008 konstaterades brister för Norra rektorsområdet (det vill säga avseende fler skolor än Glimåkra skola) gällande bland annat att rektorsområdet saknar systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen. Vidare konstaterade Skolverket att särskilt stöd inte ges till alla elever som har svårigheter i skolarbetet och att åtgärdsprogram inte upprättas

för alla elever i behov av särskilda stödåtgärder. Dessa brister kvarstår alltså vid Skolinspektionens tillsyn.

Skolinspektionen vill betona vikten av att huvudman och rektor snarast tillser att åtgärda de brister Skolinspektionen pekar på i detta beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Glimåkraskolan i Östra Göinge kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Östra Göinge kommun att senast den 2012-11-15 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Lärarna ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Undervisning och lärande.

I detta ingår att:

Lärarna ger elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling (3 kap. 3 § andra meningen skollagen).

Trygghet och studiero

Det finns inte en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Trygghet och studiero.

I detta ingår att:

Det för skolenheten finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp (6 kap. 8 § skollagen).

Särskilt stöd

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

Rektor ser inte till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Särskilt stöd.

I detta ingår att:

Eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver (3 kap. 8 § tredje stycket skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar).

Rektorn ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektor ser inte till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

Rektor ser till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen (Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar).

Rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 § första stycket skollagen)

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Lärarna ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Motivering:

Enligt skollagen ska lärarna ge elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

I intervjuerna med rektor och lärarna framgår att man lägger ett tydligt fokus i planering och genomförande av undervisningen på de elever som har svårt att nå målen ska ges förutsättningar att nå kunskapsmålen som minst ska nås för utbildningen. Detta medför enligt lärarna och rektor att man inte uppmärksammar de elever som lätt når de kunskapsmål som minst ska uppnås och ger dessa elever systematiskt och kontinuerligt ledning och stimulans i sitt lärande och sin personliga utveckling så att de når längre i sin kunskapsutveckling. Eleverna beskriver att om man är snabb med sina uppgifter så får man extra uppgifter eller ska läsa en bok. Det vill säga man får fler uppgifter av samma slag som de man redan klarat av.

Elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Författning:

3 kap. 3 § andra meningen skollagen

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Det finns inte en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering:

Enligt skollagen ska det för skolenheten finnas en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Skolan har en likabehandlingsplan som även är en plan mot kränkande behandling. I intervjun med lärarna framgår att rutiner enligt denna plan är väl kända och att skolan genomför ett förebyggande värdegrundsarbete i enlighet med planen. Man genomför även en kartläggning av skolans utemiljö och elevernas trivsel med mera vilket även beskrivs av eleverna i intervjuerna. I detta arbete deltar eleverna. Däremot kan man inte i planen utläsa vilka åtgärder man planerar att genomföra det innevarande läsåret utifrån de kartläggningar man genomfört. Likaså framgår det inte i planen att man utvärderat förra årets åtgärder och vad detta givit för resultat. I planen finns ett antal stående åtgärder. Det framgår inte av planen om dessa har utvärderats.

Det ska för skolenheten finnas en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Författning:

6 kap. 8 § skollagen

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

Rektor ser inte till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering:

Enligt skolförfattningarna ska eleverna få det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver. Vidare ska rektor enligt skollagen se till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolan har tydliga och kända rutiner för arbetet med att anmäla till rektor när en elev befaras att inte nå målen. Rutiner finns även för att rektor fattar beslut om utredning samt om upprättande av åtgärdsprogram i enlighet med författningarnas krav.

De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av avser mestadels endast åtgärder i ämnet svenska med inriktning på elevens läsförmåga. I något av dessa åtgärdsprogram anges även att eleven har svårigheter att nå målen i matematik och i enstaka fall även engelska. Det finns då åtgärder angivna även för dessa ämnen. Det framgår av ett av dessa åtgärdsprogram att eleven har stora svårigheter med ett flertal av ämnena och inte hanterar sin studiesituation.

Trots detta anger åtgärdsprogrammet endast – enkla – åtgärder avseende situationen i svenskämnet. Det finns en tendens i åtgärdsprogrammen att ett antal av de åtgärder som ska genomföras läggs på eleven och dennes vårdnadshavare. De åtgärder som skolan ansvarar för är inte lika tydligt angivna. Det finns åtgärder som anger att eleven ska lära sig hantera olika kompensatoriska åtgärder hos speciallärare men det anges inte hur detta sedan ska bli en utgångspunkt för planeringen av elevens lärsituation i det dagliga arbetet i klassrummet. Utgångspunkten uppges vara att det i de första skolåren är viktigt att utveckla och befästa elevens läsförmåga och taluppfattning och ger enligt lärarna och speciallärare många av eleverna en ökad möjlighet att utvecklas i takt med att utmaningarna i undervisningen ökar. I intervjun med lärarna framgår det med tydlighet att åtgärdsprogram endast upprättas för - i första hand - svenska men även för matematik och engelska och att utformningen av åtgärdsprogrammen utgår från tanken att eleven med ökad läsförmåga även ska kunna hantera sin situation i övriga ämnen. Lärarna menar att man gemensamt har identifierat detta som ett utvecklingsområde men inte kunnat hitta lösningar som utgår från en gemensam syn på hur åtgärdsprogrammen ska utformas. I lärarintervjuerna framgår det att varje enskild lärare utöver det åtgärdsprogram som finns för en elev arbetar med lösningar för eleven som avser dennes samlade skolsituation. Detta arbete kan därmed inte utvärderas eller följas upp. Vidare framgår det i intervjun med lärarna att de anser att det inte är helt säkerställt att alla elever ges det stöd som utredningen visat att de behöver. Detta utifrån det sätt som man utformar åtgärdsprogrammen och att dessa begränsas till ämnena engelska, matematik och svenska. Rektor konstaterar i intervjun att han genom begränsningarna i åtgärdsprogrammets utformning samt genom brister i det systematiska kvalitetsarbetet (se även bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen) inte har möjlighet att säkerställa att alla elever ges det särskilda stöd de enligt utredningen behöver. Rektor konstaterar vidare att det inte är möjligt att utvärdera elevens hela studiesituation med den nuvarande utformningen av och arbetet med åtgärdsprogram.

Eleverna ska få det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver. Vidare ska rektor se till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas

Författning:

3 kap. 8 § tredje stycket skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

3 kap. 9 § skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning:**

Rektor ser inte till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Enligt skolförfattningarna ska rektor se till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Vidare ska rektorn ansvara för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätta resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Rektor anger i sin verksamhetsredogörelse och i intervjun att det är svårt som relativt ny i rektorsrollen och ny som rektor på skolan, att samtidigt delta i den statliga rektorsutbildningen och fullgöra sitt uppdrag som pedagogisk ledare. I intervjun med lärarna framkommer att de förstår rektors situation men att de tydligt kan beskriva att rektor i dagsläget inte har rollen som pedagogisk ledare för verksamheten.

Skolinspektionen begär inför tillsynen in en sammanställning av kunskapsresultaten för de senaste fem åren samt resultaten för de nationella ämnesproven. För Glimåkra skola innebär detta de nationella provresultaten i årskurs 3 och 5 samt kunskapsresultaten för årskurs 3 i svenska/svenska som andraspråk och matematik samt i samtliga ämnen för årskurs 5. Glimåkra skola har lämnat redogörelse för de nationella ämnesproven för årskurs 3 och 5. Därutöver finns inga kunskapsresultat redovisade. I intervjun med rektor konstaterar han att det var så när han tillträdde och att det vid tillfället för inspektionen inte finns system för att säkerställa att det kommer att finnas en sådan sammanställning för innevarande läsår. Rektor konstaterar vidare att detta innebär att han som pedagogisk ledare inte har ett underlag att utgå från i arbetet med att utveckla utbildningen och att han inte med säkerhet kan omsätta resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen. I ett kompletterande svar, efter tillsynsbesöket på skolan, beskriver rektor att skolan redan för innevarande läsår kommer att ha system för kunskapsuppföljning i samtliga ämnen. I intervjun med lärarna menar de att varje enskild lärare kan redogöra för varje elev och ämne hur denne ligger till i förhållande till kunskapskraven. Lärarna menar att dessa uppgifter aldrig har efterfrågats av varken rektor eller förvaltning.

Rektorn ska som pedagogisk ledare och chef ansvara och verka för att utbildningen utvecklas samt se till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Vidare ska rektorn ansvara för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätta resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Författning:

Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

4 kap. 4 § första stycket skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Kunskapsresultaten

Skolan redovisar resultaten för de nationella ämnesproven i årskurs 3 och 5. För årskurs 3 redovisas resultat för 2010 och 2011. I svenska nådde 79 respektive 94 procent av eleverna målen. I matematik nådde 82 respektive 94 procent av eleverna målen. För årskurs 5 redovisas resultat för perioden 2007 till 2010 och för matematik även för 2011. I engelska ligger resultatet som lägst (2009) med 75 procent av eleverna som når målen och som högst (2010) med 86 procent av eleverna som når målen. I matematik ligger resultatet som lägst (2011) med 71 procent av eleverna som når målen och som högst (2010) med 90 procent av eleverna som når målen. I svenska ligger resultatet som lägst (2007) med 73 procent av eleverna som når målen och som högst (2009 och 2010) med 88 procent av eleverna som når målen.

Skolan redovisar inte resultat för andelen elever som har nått de nationella målen i något ämne varken för årskurs 3 eller 5.

Resultat värdegrundsarbetet

Rektor och lärare beskriver ett aktivt förebyggande värdegrundsarbete med utgångspunkt från att varje enskild elev är känd av all personal på skolan. De elever som Skolinspektionen möter vid skolbesöket uppger att de är trygga på skolan och att de upplever att det har studiero. Både elever och lärare kan ge exempel på att lärarna aktivt ingriper då enstaka elever inte hanterar de sociala spelregler som gäller. Rektor och lärare kan även beskriva det aktiva värdegrundsarbete som genomförs utifrån skolans elevvårdsarbete för att komma tillrätta med enskilda och grupper av elevers normbrytande beteenden.

Beskrivning av Glimåkraskolan

Glimåkra skola, som ligger i orten med samma namn i Östra Göinge kommun, är en f-5 skola som leds av en rektor som även är rektor på Mölleskolan. Skolan är organiserad med två F-klasser, tre 1-2:or och en klass vardera i årskurserna 3-5. Arbetslagen är indelade i F-2 och 3-5. Skolan är från tidigt 1950-talet och består av ett flertal olika byggnader. En del av skolan är en tillbyggnad uppförd under 1970-talet. Skolgården är stor och har ett antal olika lekrområden. Skolan har ett bokrum men använder det intilliggande kommunalsbiblioteket med vilket man har ett etablerat samarbete.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredarna Annika Mullaart Ed och Ingrid Jacobsson.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Peter Sääw
Utredare/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas.

Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).